

RAAP-NOTITIE 1286

**Plangebied Hermanus Reyntjeslaan
nr. 6 te Monnickendam**

Gemeente Waterland

Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek

Colofon

Opdrachtgever: Vrieshorst Project BV

Titel: Plangebied Hermanus Reyntjeslaan nr. 6 te Monnickendam, gemeente Waterland;
archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek

Status: eindversie

Datum: augustus 2005

Auteur: drs. S. Molenaar

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2005\WMHR\N01286-WMHR.doc

Projectcode: WMHR

Projectleider: drs. S. Molenaar

Projectmedewerker: drs. J.A. Schenk

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: niet van toepassing

Autorisatie: drs. P. Deunhouwer

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2005

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Vrieshorst Project BV heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in augustus 2005 een bureauonderzoek uitgevoerd in verband met de voorgenomen bouwwerkzaamheden in plangebied Hermanus Reyntjeslaan nr. 6 te Monnickendam in de gemeente Waterland. Het bureauonderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het bureauonderzoek was het opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel.

Tijdens het bureauonderzoek zijn in het plangebied geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen of andere cultuurhistorische elementen aangetroffen. Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden dan ook geen verstoring van archeologische waarden optreden. Derhalve worden geen aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van Vrieshorst Project BV heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in augustus 2005 een bureauonderzoek uitgevoerd in verband met de voorgenomen bouwwerkzaamheden in plangebied Hermanus Reyntjeslaan nr. 6 te Monnickendam in de gemeente Waterland. Het bureauonderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het bureauonderzoek was het opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel.

1.2 Plangebied

Het plangebied (1000 m²) ligt ten noorden van de Hermanus Reyntjeslaan en ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk (figuur 1). Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 25F van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaat is 131.509/496.569. Het perceel staat kadastraal bekend onder gemeente Monnickendam, sectie E, perceel 1246. Ten tijde van het onderzoek was het plangebied deels bebouwd.

1.3 Onderzoekopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek. Het bureauonderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; <http://www.sikb.nl>). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd om na te gaan of er reeds archeologische vondsten uit het plangebied geregistreerd staan en om de landschappelijke (geologische en bodemkundige) kenmerken alsmede de gespecificeerde archeologische verwachting te bepalen. In het kader van het bureauonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het plangebied is het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) te Amersfoort geraadpleegd.

2.2 Resultaten

Geologie en geomorfologie

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Monnickendam. Hierdoor is geen geologische en geomorfologische informatie over het plangebied beschikbaar. Op basis van de geomorfologische gegevens van het gebied buiten de bebouwde kom mag echter verwacht worden dat het plangebied in een ontgonnen veenvlakte ligt, al dan niet bedekt met klei en/of zand (DLO-SC/RGD, 1993).

Bodem

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Monnickendam. Hierdoor is geen bodemkundige informatie over het plangebied beschikbaar.

Archeologie

In ARCHIS staan geen archeologische vindplaatsen geregistreerd uit (de omgeving van) het plangebied. Het plangebied ligt ten zuidoosten van de historische kern van Monnickendam (CMA-code 25F-081; monumentnummer 14633) en direct ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk (CMA-code 25F-A68; monumentnummer 14743). De historische kern heeft een hoge archeologische waarde. De Waterlandse Zeedijk is van archeologische waarde.

Historische geografie en bouwkunde

Volgens de Cultuurhistorische Waardenkaart van Noord-Holland, regio Waterland, bevinden zich in het plangebied geen historisch-geografische en bouwkundige elementen (Haartsen & Ten Oever-van Dijk, 2001). De Waterlandse Zeedijk direct ten noorden van het plangebied heeft historisch-geografisch gezien een zeer hoge waarde (code WAT249G).

Historische kaarten

De oudste kaart van het plangebied is de plattegrond van Monnickendam van Jacob van Deventer uit het derde kwart van de 16e eeuw (Koeman & Visser, 1992). Op deze kaart is direct ten noorden van het plangebied en ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk een rijtje huizen zichtbaar (figuur 2). De huizen zijn nogal schetsmatig ingetekend en direct achter de huizen is een waterloop aangegeven. Het plangebied ligt vrijwel zeker ten zuiden van deze waterloop, waar geen bebouwing zichtbaar is. Op de kaart uit het Kaartboek Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland uit 1745 is geen bebouwing aanwezig in het plangebied (Dou, 1745). Hoewel de waterloop ten noorden van het plangebied nog wel aanwezig is, ontbreekt de bebouwing langs de dijk. Op het kadastrale minuutplan uit 1827 is geen bebouwing zichtbaar in het plangebied (www.dewoonomgeving.nl). Het water langs de dijk is nog wel aanwezig en direct langs de dijk staat één huis aangegeven.

Op de historische kaart rond het midden van de 19e eeuw staat geen bebouwing in het plangebied aangegeven. Er lijkt wel sprake van bebouwing langs de dijk, maar de kaart is te onduidelijk om de precieze locatie vast te kunnen stellen (Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1992). Op de historische kaart van rond 1900 lijkt de bebouwing ten zuiden van de Waterlandse Zeedijk weer verdwenen (Uitgeverij 12 Provinciën, 2003). Ook in het plangebied is geen bebouwing zichtbaar.

Archeologische verwachting

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW; ROB, 2000) geldt voor het plangebied een lage kans op het aantreffen van archeologische waarden.

Op grond van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen (zoals historische bebouwing) geldt voor het plangebied een lage archeologische verwachting voor vindplaatsen uit alle perioden.

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Conclusies

Tijdens het bureauonderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen of andere cultuurhistorische elementen in plangebied Hermanus Reyntjeslaan nr. 6 te Monnickendam (gemeente Waterland).

3.2 Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Literatuur

- Brinkkemper, O., e.a. (redactie)**, 1998. *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Haartsen, A., & C. ten Oever-van Dijk**, 2001. *Cultuurhistorische waardenkaart Noord-Holland: De cultuurhistorie van Waterland en de Zaanstreek (incl. Beemster en Schermer)*. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- DLO-SC/RGD**, 1993. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 24 Zandvoort en 25 Amsterdam*. DLO-Staring Centrum/Rijks Geologische Dienst, Wageningen/Haarlem.
- Dou, J.J.**, 1745 (facsimile, 1970). *Kaartboek Uitwaterende Sluizen in Kennerland en West-Friesland*. Canaletto, Alphen aan den Rijn.
- Koeman, C., & J.C. Visser**, 1992. *De Stadsplattegronden van Jacob van Deventer. Map 3, Nederland Noord-Holland*. ROBAS BV, Landsmeer.
- ROB**, 2000. *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) 2e generatie. Globale Archeologische Kaart van het continentale Plat. Archeologische Monumentenkaart*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort (cd-rom).
- Uitgeverij 12 Provinciën**, 2003. *Atlas van Historische Topografische Kaarten Noord-Holland. Bladen van de Chromo-topografische Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden schaal 1:25.000, 1894-1923*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1992. *Grote Historische Provincie Atlas, schaal 1:25.000: Noord-Holland 1849-1859*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Gebruikte afkortingen

- ARCHIS** ARChEologisch Informatie Systeem
CMA Centraal Monumenten Archief
IKAW Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
ROB Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

Overzicht van figuren

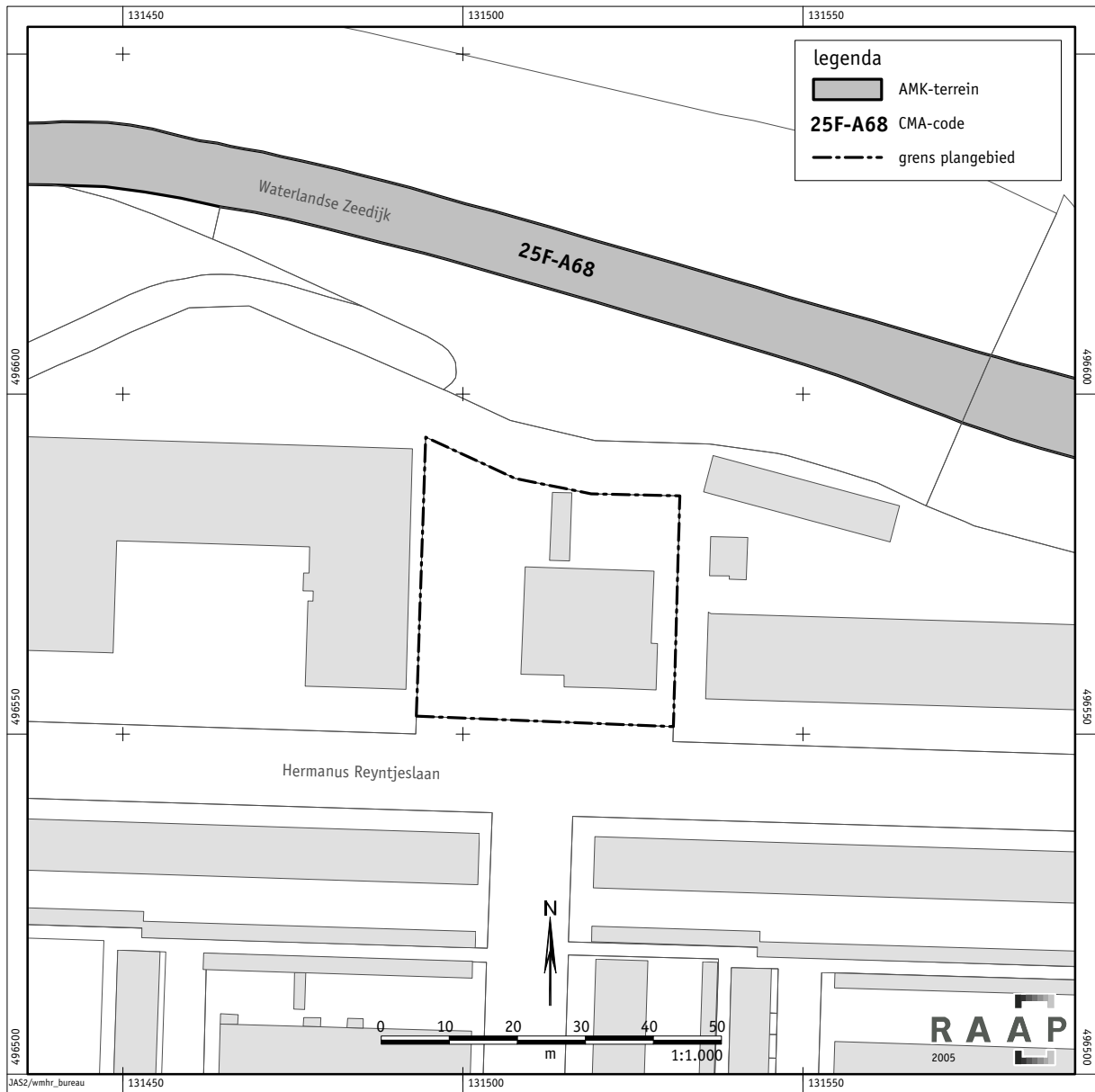
Figuur 1. Resultaten bureauonderzoek.

Figuur 2. Plattegrond van Monnickendam volgens Jacob van Deventer met de globale ligging van het plangebied (rode cirkel).

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Figuur 1. Resultaten bureauonderzoek.

Figuur 2. Plattegrond van Monnickendam volgens Jacob van Deventer met de globale ligging van het plangebied (rode cirkel).